

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.I.20.213/2025/4.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Neiger, Papp és Társai Ügyvédi Iroda (cím1,

ügyintéző: dr. Neiger M. Tibor ügyvéd)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. Ocskay Zoltán ügyvéd (cím3)

A per tárgya: elbirtoklás megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

helységi Törvényszék 1.Pf.20.078/2021/20.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

helységi Járásbíróság 10.P.20.022/2019/42.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet és a helységi Törvényszék 2.Pk.50.028/2021/2. számú végzését hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes és az alperes felülvizsgálati eljárási költségét egyaránt 85.160 (nyolcvanötezer-százhatvan) forintban állapítja meg azzal, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték 300.640 (háromszázezer-hatszáznegyven) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes tulajdonosa a helység, hrsz hrsz-ú, kivett üzemi terület megnevezésű ingatlannak (a továbbiakban: hrsz hrsz-ú ingatlan). Ezzel az ingatlannal szomszédos a helységi hrsz1 hrsz-ú, kivett telephely megnevezésű ingatlan (a továbbiakban: hrsz1 hrsz-ú ingatlan), ami a helység, hrsz2 hrsz-ú ingatlan (a továbbiakban: hrsz2 hrsz-ú ingatlan) megosztása folytán jött létre.

[2] A felperes volt házastársa mint bérelő és az Rt. mint bérbeadó 1992. április 1-től 1993. április 1-ig terjedő időszakra bérleti szerződést kötöttek a hrsz2 hrsz-ú ingatlanon lévő 68 m² területű felvonulási épületre. A bérelő ténylegesen azonban nem csak a felvonulási épületet használta, hanem az attól északra fekvő felvonulási területet és romos épületeket is a

részüig, valamint a felvonulási épületnél található kerítésig; továbbá a felvonulási épület északnyugati oldalán található víznyomó hálózattól visszamenőlegesen 6 méterig terjedő területet is. Az így használt, kerítéssel körbevett ingatlanrészen szénrakodással, szállítással foglalkozott, azon rakodógépeket, teherautókat tárolt.

[3] A hrsz2 hrsz-ú ingatlan 1992. augusztus 26-i bejegyzéssel került az alperes tulajdonába. A felperes volt házastársa és az Rt. az 1993. szeptember 17-én közösen felvett jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a köztük létrejött bérleti szerződést 1992. augusztus 26-i hatállyal megszüntnek tekintik tulajdonosváltás miatt.

[4] A felperes volt házastársának szándékában állt az általa használt terület megvétele, ezért a Bt. földmérővel a hrsz2 hrsz-ú ingatlan megosztása érdekében változási vázrajzot készíttetett. Az 1993. február 9-én készült 11/1993. számú megosztási vázrajzon a hrsz2 hrsz-ú földrészletből kialakítandó ingatlanrészekként jelölték meg a hrsz1 hrsz-ú, 798 m² területű; a hrsz3 hrsz-ú, 987 m² területű; a hrsz4 hrsz-ú, 667 m² területű; a hrsz5 hrsz-ú, 2.016 m² területű és a hrsz6 hrsz-ú, 151 m² területű ingatlanokat. A hrsz1, a hrsz3, és hrsz6 hrsz-ú területrészek együtt felelnek meg a jelenlegi hrsz1 hrsz-ú ingatlannak.

[5] A Bt. 1993. december 6-án újabb megosztási vázrajzot készített 11/A/1993. számon, ami alapján helység Megyei Jogú Város Jegyzője az 1994. január 10-én meghozott határozatával végleges engedélyt adott a hrsz2 hrsz-ú ingatlan megosztására. Ennek eredményeképpen jött létre az alperes tulajdonában lévő hrsz1 hrsz-ú, 1940 m² területű és a hrsz3 hrsz-ú, 12.679 m² területű ingatlan.

[6] A felperes volt házastársa a 1993. december 20-án írt levelében jelezte az alperesnek a 11/A/1993. számú megosztási vázrajz szerinti hrsz1. hrsz-ú ingatlanra vonatkozó vételi szándékát. Az alperes a 1994. március 1-én írt levelében tájékoztatta a felperes volt házastársát, hogy támogatja a hrsz1 hrsz-ú ingatlan értékesítését és a vételárat 300 forint/m² árban határozta meg.

[7] A felperes volt házastársa az alperesnek 1994. október 14-én írt levelében a 11/1993. számú megosztási vázrajzon feltüntetett hrsz1, hrsz3 és hrsz6 hrsz-ú ingatlanokra utalással közölte, hogy a hrsz3 hrsz-ú területért – melyet parkoló telephely céljára kíván hasznosítani – a 300 forint/m² árat elfogadja. A levélben a hrsz1 és hrsz6 hrsz-ú területek megvásárlása elől sem zárkózott el, de kérte: az ár meghatározásánál vegyék figyelembe, hogy ezek a területek nagy dőlésszögű rézsűkből állnak, melyeket szintfeltöltés útján alakítottak ki, és semmilyen célra nem használhatóak.

[8] A felperes volt házastársa a telekmegosztási eljárás jogerős befejezése után az alperessel 1994. december 21-án megkötött adásvételi szerződéssel megszerezte a hrsz1 hrsz-ú ingatlan tulajdonját.

[9] A felperes volt házastársa 1995-ben az általa használt területen lévő kerítést kicseréltette. A kerítést a korábbi kerítés nyomvonalán alakította ki, az északnyugati oldalon a rézsű egy részének saját anyaggal való feltöltése után a kerítés korábban egyenetlen vonalát kiegyenesítették, ennek során a kerítés és a T út közötti rézsút nem vonták be. 2001-ben

tereprendezést végeztetett, a T útról feljárást biztosító szakaszra a kaput áthelyeztette vagyonvédelmi okokból. A területen új épületet emeltetett, továbbá úgy hasznosította, hogy a terület a felperessel fennállt házastársi vagyontörségbe tartozó cégek telephelyeként szolgált.

[10] A felperes volt házastársa a T út és az elkerített terület közötti részsút személyesen vagy munkavállalói útján karbantartotta, azon füvet nyírt, az odarakott hulladékot elszállította. Az alperes különböző gazdasági társaságokkal kötött szerződést kaszálási munkálatok elvégzésére, amelyek érintették a T út melletti részsút is, egészen a felperes volt házastársa által használt kerítésig. A szerződések teljesítése során a vállalkozók – ha nem észlelték, hogy a felperes volt házastársa vagy munkavállalói a füvet lenyírták – a T út mentén a részsún a kerítésig a kaszálási munkálatokat elvégezték.

[11] A felperes és volt házastársa a 2010. április 21-én kötött házastársi vagyontörséget megszüntető szerződésben megállapodtak abban, hogy a hrsz1 hrsz-ú ingatlan egymás között egyenlő arányban a házastársi közös vagyontörséget képezi és a felperes volt házastársának $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adták, az ingatlan egészének a felperes lett a tulajdonosa.

[12] Az alperes a 2012. október 16-án írt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a hrsz1 hrsz-ú ingatlannal szomszédos, a tulajdonában álló ingatlan egy részének használatát tapasztalta. Felszólította a felperest, hogy a használatért fizessen díjat, ha pedig nem akarja használni vagy megvásárolni, akkor adja azt a birtokába. A felperes 2012. december 10-i levelében nem ismerte el az alperes tulajdonában álló ingatlan használatát. Állította, hogy a bekerített terület tulajdonjogát volt házastársa mint jogelőd és saját birtoklása alapján elbirtoklással megszerezte.

A felperes keresete, az alperes védekezése és viszontkeresete

[13] A felperes módosított keresetében annak tőrsére kérte kötelezni az alperest, hogy a tulajdonában álló hrsz hrsz-ú ingatlanból a keresetlevele mellékleteként F/6. szám alatt csatolt, a Kft. által 2014. augusztus 25-én készített változási vázrajz szerinti 1879 m² területre a felperes tulajdonjogát elbirtoklás jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba jegyezzék be.

[14] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a felperes és volt házastársa sajátjaként és szakadatlanul birtokolta az elbirtokolni kívánt teljes területet az elbirtoklási idő teljes időtartamában. Viszontkeresetet terjesztett elő használati díj megfizetése iránt.

[15] A perben első fokon eljáró helységi Járásbíróság 10.P.20.022/2019/36. számú részíróletével a keresetet elutasította.

[16] A felperes fellebbezését elbíró helységi Tőrsényszék 1.Pf.20.111/2020/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság részíróletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot a

per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A hatályon kívül helyező végzést SznéKG, SSz és OF bírák hozták meg.

Az első- és a másodfokú részítélet

[17] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott részítéletével a keresetet elutasította.

[18] A részítélet ellen a felperes fellebbezéssel élt. Miután megtudta, hogy a fellebbezést a helységi Törvényszék 1.Pf. tanácsa bírálja el, kizárási kérelmet terjesztett elő az 1.Pf. tanácsnak a korábban hatályon kívül helyező végzést meghozó tagjai ellen. Az 1.Pf. tanácsnak ekkor SznéKG, SSz és BHT bírák voltak a tagjai.

[19] A helységi Törvényszék 2.Pk.50.028/2021/2. számú végzésével a kizárást megtagadta, a végzést meghozó tanács tagja volt OF bírósági írásműve is.

[20] Ezt követően a helységi Törvényszék 1.Pf. tanácsa elbírálta a felperes fellebbezését, és részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét az indokolás kiegészítésével helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] A jogerős részítélet ellen – hatályon kívül helyezése, elsődlegesen a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása; másodlagosan az elsőfokú bíróság részítéletének megváltoztatása, a keresetnek helyt adó határozat meghozatala; harmadlagosan az elsőfokú bíróság részítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt – a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 13. § (1) bekezdés e) pont, 18. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 121. § (1) bekezdés megsértésére hivatkozott.

[22] Érvelése szerint a másodfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva. A helységi Törvényszék 1.Pf. tanácsának hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban meghozott elsőfokú részítélet ellen fellebbezett. A másodfokú bíróság idézésének átvételekor értesült arról, hogy fellebbezését ismét a törvényszék 1.Pf. tanácsa fogja elbírálni. Ezért az 1.Pf. tanács, vagyis azoknak a bíróságnak a kizárása iránt terjesztett elő kérelmet, akik a korábbi elsőfokú határozatot hatályon kívül helyező 1.Pf.20.111/2020/5. számú végzést meghozták. A helységi Törvényszék 2.Pk.50.028/2021/2. számú, a kizárást megtagadó végzése meghozatalában a tanács tagjaként részt vett OF bírósági írásműve, aki tagja volt a hatályon kívül helyező 1.Pf.20.111/2020/5. számú végzést meghozó tanácsnak is.

[23] A kizárás iránti kérelmet elbíráló tanácsnak nem lehetett volna tagja az a bíró, akivel szemben a kizárási indítványt előterjesztette. Ebből következően a kizárás iránti kérelmet elbíráló tanács nem volt szabályszerűen megalakítva. A kizárási kérelmet ezért törvényesen nem bírálták el, ami önmagában indokolja a felülvizsgálattal támadott jogerős részítélet hatályon kívül helyezését.

[24] Ezen túlmenően a hatályon kívül helyező végzésben a másodfokú bíróság azt fogalmazta meg, hogy „a felperesnek a részítélet érdemi felülbírálatára irányuló fellebbezése alaptalan, de eredményét tekintve alapos”, ami azért kifogásolható, mert a másodfokú bíróság érdemben állást foglalt a fellebbezéséről akkor is, ha az észlelt súlyos eljárási szabálysértés miatt ezt nem tudta megállapítani, mert hatályon kívül kellett helyeznie az elsőfokú bíróság részítéletét. A jelen felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős részítélet hozatalában két olyan bíró is részt vett (a tanács elnöke és az ügy előadó bírója), akik korábban érdemben állást foglaltak a hatályon kívül helyező végzésben. Emiatt is szükséges a másodfokú eljárás megismétlése.

[25] A jogerős részítélet érdemi vizsgálatának esetére is előterjesztette felülvizsgálati érveit.

[26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályban tartására és felülvizsgálati eljárási költségének megtérítésére irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A Kúria Pfv.I.20.902/2023/10. számú részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta. Határozata indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes a helységi Törvényszék 1.Pf. tanácsa tagjainak kizárása iránti kérelmét azon bírák ellen terjesztette elő, akik a korábbi elsőfokú határozatot (a helységi Járásbíróság 10.P.20.022/2019/36. számú részítéletét) hatályon kívül helyező végzést meghozták. A kizárási kérelem azonban arra a bíróra vonatkozhat, aki az adott ügy elintézésében részt vesz. A felperes kizárás iránti kérelme ezért tartalmilag csak úgy értelmezhető, hogy az a hatályon kívül helyezés folytán megismételt elsőfokú eljárásban hozott részítélet elleni fellebbezést elbíráló tanács tagjai ellen irányult, ennek a tanácsnak azonban már nem volt tagja OF bíró. Ebből következően nem volt akadálya annak, hogy a helységi Törvényszék olyan másik tanácsa bírálja el a felperes kizárás iránti kérelmét, mely tanácsnak tagja volt OF bíró is. A helységi Törvényszék az 1.Pf.20.111/2020/5. számú végzésével érdemben nem bírálta el az elsőfokú részítélet elleni fellebbezést, eljárásjogi okokból helyezte hatályon kívül az elsőfokú részítéletet.

[28] A Kúria részítéletében ezen túlmenően az ügy érdemére vonatkozó egyéb indokait is megfogalmazta.

[29] A Kúria Pfv.I.20.902/2023/10. számú részítélete ellen a felperes alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az Alkotmánybíróság 23/2024. (XII. 23.) AB határozatával megállapította a Kúria határozatának alaptörvény-ellenességét, ezért azt megsemmisítette. Az

Alkotmánybíróságnak az volt az álláspontja, hogy a kizárási indítványt elbíráló tanácsnak nem lehetett volna tagja az a bíró, akivel szemben az indítványozó (jelen esetben a felperes) kizárási indítványt terjesztett elő.

[30] A Kúria Kpk.IV.39.251/2024/3. számú végzésével az Alkotmánybíróság határozata alapján a Kúria Pfv.I. tanácsát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásra azt az iránymutatást adta, hogy az eljáró tanács a felülvizsgálati kérelem elbírálása során – a szükséges alapjogi mérlegelést elvégezve, annak indokairól számot adva – értékelje azt, hogy a kizárási indítványt elbíráló tanácsnak nem lehet tagja az a bíró, akivel szemben kizárási indítványt terjesztettek elő.

[31] Az új felülvizsgálati eljárásban a felperes felülvizsgálati kérelmét változatlan tartalommal fenntartotta.

[32] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályban tartására és felülvizsgálati eljárási költsége megtérítésére irányult.

[33] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak miatt megalapozott.

[34] A Pp. 270. § (2) bekezdésének, valamint a 275. § (3) és (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[35] A felperes elsődleges felülvizsgálati érvelése értelmében sérültek a bíróság összetételére vonatkozó jogszabályi rendelkezések.

[36] Ezen felülvizsgálati érveléssel összefüggésben rámutat a Kúria, hogy a bíróság összetételére vonatkozó rendelkezések a polgári eljárásjog garanciális jellegű szabályai körébe tartoznak, ezért megsértésük súlyos jogkövetkezményeket von maga után: ha a bíróság összetételére vonatkozó rendelkezések sérülnek, az olyan súlyos jogszabálysértés, ami megalapozza az így született határozat hatályon kívül helyezését.

[37] A Pp. 13. § (1) bekezdésének helyes értelmezéséből következően az ügy elintézéséből ki van zárva az a bíró, akivel szemben objektív vagy szubjektív kizárási ok áll fenn. A Pp. 13. § (1) bekezdés *e*) pontja értelmében az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban mint bíró nem vehet részt: az, akitől az ügynek tárgyilagos megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság) [szubjektív kizárási ok].

[38] Az Alkotmánybíróság határozatának [39] bekezdésében kifejtette, hogy a kizárási indítványt elbíráló tanácsnak nem lehetett volna tagja az a bíró, akivel szemben az indítványozó (jelen esetben a felperes) kizárási indítványt terjesztett elő. Az Alkotmánybíróság határozatának [40] bekezdésében rámutatott arra, hogy a helységi Törvényszék a kizárási kérelem elbírálásának tárgyában eljáró tanácsa összeállításával nem

biztosította a felperes ügyének független és pártatlan bíróság általi elbírálását, függetlenül attól, hogy a kizárási kérelem egyébként érdemben megalapozott-e vagy sem.

[39] A Pp. 18. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, ha a kizárás kérdését igazgatási ügykörben nem intézik el, a bíró kizárása felől ugyanannak a bíróságnak ugyanazon a fokon eljáró másik tanácsa tárgyaláson kívül is határozhat. Tekintettel arra, hogy a kizárási indítványt elbíráló tanácsnak tagja volt az a bíró (OF), akivel szemben a felperes kizárási indítványt terjesztett elő, a helységi Törvényszék a kizárási kérelem elbírálásának tárgyában eljáró tanácsa összeállításával nem biztosította a felperes kérelmének független és pártatlan bíróság általi elbírálását. Ebből következően az elsőfokú bíróság részítése elleni, a felperes által előterjesztett fellebbezést a helységi Törvényszék 1.Pf. tanácsa úgy bírálta el, hogy azt megelőzően a helységi Törvényszék nem megfelelő összetételű, ugyanazon a fokon eljáró másik tanácsa döntött az 1.Pf. tanácsot érintő kizárási kérelemről.

[40] Ezért a Kúria a jogszabálysértésre tekintettel a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős részítéletet és a helységi Törvényszéknek a kizárás tárgyában hozott végzését hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasította. Tekintettel arra, hogy a bíróság összetételére vonatkozó rendelkezések sérültek, ez olyan súlyú jogszabálysértés, ami megalapozta a jogerős részítélet és a kizárási kérelem elbírálása tárgyában született végzés hatályon kívül helyezését. Ebből következően a Kúriának nem kellett a felülvizsgálati kérelem egyéb érveinek megalapozottságáról döntenie. A megállapított eljárási szabálysértés a további felülvizsgálati érvek vizsgálata nélkül is megalapozta a két határozat hatályon kívül helyezését.

[41] A megismételt eljárásban a helységi Törvényszéknek szabályszerűen megalakított tanácsban el kell bírálnia a felperes kizárás iránti kérelmét, ezt követően a megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak el kell bírálnia a felperes elsőfokú részítélet elleni fellebbezését.

A határozat rövid tartalma

[42] Ha a kizárás kérdését igazgatási ügykörben nem lehet elintézni, a bíró kizárása felől ugyanannak a bíróságnak ugyanazon a fokon eljáró másik, szabályszerűen megalakított tanácsa határozhat.

Záró rész

[43] A Kúria a Pp. 275. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség, valamint a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegét csupán megállapította, mindezek viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés második fordulata alapján tárgyaláson bírálta el.

[45] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. április 1.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró